

сравнению с контрольной группой. В плазме крови кроликов II и III опытных групп уровень альбумина соответственно был высшим на 14,7 и 13,5 % ($p < 0,05$) на 31 сутки выпойки добавок по сравнению с контрольной группой. У животных других опытных групп этот показатель отличался тенденцией к росту. В результате проведенных исследований определены оптимальные дозы наносульфур цитрата для молодняка кроликов.

Ключевые слова: кролики, кровь, цитрат серы, сульфат натрия, биохимические показатели крови.

УДК 619:616.995:636.92

ВПЛИВ ПАСАЛУРОЗНОЇ ТА ЦИСТИЦЕРКОЗНОЇ ІНВАЗІЙ НА М'ЯСНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ КРОЛІВ

Дуда Ю.В., кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи факультету ветеринарної медицини,
Кунєва Л.В., старший викладач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи факультету ветеринарної медицини,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Зосередження кроликів на обмеженій території закономірно призвело до виникнення різних інвазійних захворювань. Пасалуроз і пізиформний цистицеркоз мають майже повсюдне поширення в Україні. У зв'язку з цим метою досліджень було встановити м'ясну продуктивність та вихід продуктів забою кролів, уражених збудниками *Passalurus ambiguus* та *Cysticercus pisiformis*.

Інтенсивність пасалурозної інвазії була $1100 \pm 373,92$ яєць в 1 г фекалій. Рівень ураженості кролів спонтанним цистицеркозом коливається від 2 до 9 міхурів.

Характерно, що всі внутрішні органи кролів, уражених збудниками *Passalurus ambiguus* та *Cysticercus pisiformis* зменшились у вазі, окрім селезінки та легень, які збільшились відповідно на 31,90% і на 11,75% та на 38,04% ($p < 0,05$) і на 9,43%. Хворі на цистицеркозну інвазію кролі за живою масою поступались здоровим на 158,42 г (4,89%, $p < 0,01$), за забійною масою – на 215,81 г (11,50%, $p < 0,01$). Подібна тенденція спостерігалась у кролів, уражених збудниками *Passalurus ambiguus*, – забійна маса була менша на 271,16 г (14,89%, $p < 0,01$) порівняно зі здоровими. В результаті цього забійний вихід хворих на цистицеркоз тварин був нижчим на 6,32% ($p < 0,01$), на пасалуроз – на 13,22% ($p < 0,01$), у порівнянні зі здоровими.

Кролі навіть за низької інтенсивності цистицеркозної інвазії мають недостатньо розвинені внутрішні органи, так порівняно з контролем встановлено вірогідне зменшення ваги серця на 7,22% ($p < 0,05$), печінки з жовчним міхуром – на 13,42% ($p < 0,05$), нирок – на 8,09% ($p < 0,05$), сім'яників – на 23,65% ($p < 0,01$). У кролів, уражених збудниками *Passalurus ambiguus*, слід відмітити, що вірогідно

зменшилась маса лише печінки з жовчним міхуром – на 16,41% ($p < 0,05$) у порівнянні зі здоровими тваринами.

В результаті можна зробити висновок, що кролі навіть за низької інтенсивності цистицеркозної інвазії мають недостатньо розвинені внутрішні органи, що може свідчити про порушення обмінних процесів в їх організмі, що й призводить до низького рівня м'ясної продуктивності тварин. Проте у кролів, уражених тривалий час збудниками *Passalurus ambiguus*, істотно зменшились забійна маса, забійний вихід і маса печінки, що є також цінним харчовим продуктом.

Ключові слова: пасалуроз, цистицеркоз, продукти забою, забійна маса, *Passalurus ambiguus*, *Cysticercus pisiformis*, кролі.

Актуальність. Кролівництво – галузь тваринництва, яка вигідно відрізняється від інших завдяки притаманним їй біологічним та господарсько-корисним особливостям це: невибагливість до умов утримання, годівлі та догляду, висока плодючість, поліциклічність, скоростиглість та якість продукції (дієтичне м'ясо, хутро, пух) [1-2].

Зосередження кроликів на обмеженій території закономірно призвело до виникнення різних інвазійних захворювань. На сьогодні найчастіше в невеликих приватних кролефермах зустрічаються такі гельмінтози, як пасалуроз та цистицеркоз.

З багатьох видів гельмінтозів кроликів на земній кулі кількісно домінуючим є пасалуроз [3-4], кількість якого особливо різко зросла за останній час [6-8]. Цей гельмінт зареєстрований у всіх регіонах країни. Зазвичай 40-90% кроликів на неблагополучних фермах вражені пасалурозом [5-6] при інтенсивності інвазії від декількох гельмінтів до понад 100 тисяч гостриків [5].

Пізіформний цистицеркоз має майже повсюдне поширення в Україні та

суміжних країнах. У Ставропольському краї Російської федерації при розтині 196 зайців ураження пізіформним цистицеркозом склало 96,4%. В північних і північно-східних областях європейської частини РФ зайці-біляки заражені до 24%, в Татарстані – 39, в Бурятії – 25% . Інтенсивність інвазії у кроликів і зайців коливається від одиниці до 613 цистицерків. При цьому істотна роль в поширенні інвазії належить мисливським собакам. У Тверській області зараженими статевозрілими цестодами виявили 565 собак [9-11]. В Білорусії цистицеркоз пізіформний зареєстрований у 41,6% кролів і 21,7% зайців. Інтенсивність інвазії у кролів коливається від 3 до 121, у зайців – від 7 до 48 цистицерків [12-14].

У зв'язку з цим метою досліджень було встановити м'ясну продуктивність та вихід продуктів забою кролів, уражених збудниками *Passalurus ambiguus* та *Cysticercus pisiformis*.

Матеріали та методи досліджень. Робота виконувалась впродовж 2016-2018 рр. Експериментальна частина роботи виконана в господарстві ТОВ «Олбест» Дніпропетровської області. Дослідження проведено на кролях-

самцях каліфорнійської породи 3-4 (разом з жовчним міхуром) попередньо місячного віку, масою тіла 3,5–4,0 кг відібраних за принципом аналогів.

Контрольні тварини отримували збалансований стандартний гранульований комбікорм і воду без обмеження; дослідні – крім стандартного гранульованого комбікорму з водою, додатково споживали прив'ялене сіно. Тварин утримували в сітчастих одноярусних клітках у приміщенні, згідно з чинними ветеринарно-санітарними нормами.

Дослідження проводили в лабораторії кафедри паразитології та ветсанекспертизи Дніпровського державного аграрно-економічного університету. З метою визначення рівня ураженості збудником *Passalurus ambiguus* екскременти кролів досліджували за методом Мак-Мастера. Рівень ураженості спонтанним цистицеркозом кролів визначали візуально після забою за кількістю міхурів на внутрішніх органах.

Перед забоем визначали живу масу тварин. Забійну масу знаходили методом зважування тушки без шкурки, голови, кінцівок, нутрощів (крім нирок). Розрахунковим методом визначали забійний вихід тушки, як співвідношення маси забійної тушки до живої маси, виражене у відсотках.

За допомогою зважування на електронних вагах із точністю до тисячних була визначена вага продуктів забою і перерахована на відсоткове відношення до живої маси. Перед зважуванням проводили попередню підготовку внутрішніх органів: серце звільняли від серцевої сумки, а для видалення крові в обох шлуночках робили поздовжні розрізи; печінку

(разом з жовчним міхуром) попередньо звільняли від діафрагмально-печінкових зв'язок; легені зважували без трахеї; нирки звільняли від ниркового жиру і фіброзних капсул.

Результати проведених дослідів у вигляді цифрових даних були оброблені статистично за допомогою програми Microsoft Office Excel 7, оцінюючи вірогідність показників ($p \leq 0,05$, $p \leq 0,01$, $p \leq 0,001$) за критерієм Стьюдента.

Результати досліджень та їх обговорення.

Проведеними дослідженнями встановлено, що інтенсивність пасалурозної інвазії була $1100 \pm 373,92$ яєць в 1 г фекалій. Рівень ураженості кролів спонтанним цистицеркозом коливається від 2 до 9 міхурів.

За впливу інвазій, спричинених збудниками *Passalurus ambiguus* та *Cysticercus pisiformis*, суттєво змінились показники м'ясої продуктивності кролів, вихід продуктів забою та відсоткове відношення складових тушки кролів. Результати змін вище перерахованих показників наведені в таблиці 1.

За живою масою хворі на цистицеркозну інвазію кролі поступались здоровим на 158,42 г (4,89%, $p < 0,01$), за забійною масою – на 215,81 г (11,50%, $p < 0,01$). Подібна тенденція спостерігалась у кролів, уражених збудниками *Passalurus ambiguus*, – забійна маса була менша на 271,16 г (14,89%, $p < 0,01$) порівняно зі здоровими. В результаті цього забійний вихід хворих на цистицеркоз тварин був нижчим на 6,32% ($p < 0,01$), на пасалуроз – на 13,22% ($p < 0,01$), у порівнянні зі здоровими.

Таблиця 1. М'ясна продуктивність і вихід продуктів забою кролів, уражених збудниками *Passalurus ambiguus* та *Cysticercus pisiformis*, M±m

Показники	Групи тварин		
	Здорові, n=30	Хворі на цистицеркоз, n=14	Хворі на пасалуроз, n=25
Жива маса, г	3397,17±34,46	3238,75±44,32**	3358,00±38,08
Забійна маса тушки, г	2092,31±39,05	1876,50±38,58**	1821,15±32,59**
Забійний вихід тушки, г	61,59±1,15	57,93±0,51**	54,40±0,70**
Серце	8,72±0,23 ,254±0,007	8,09±0,16* 0,250±0,008	8,57±0,31 0,242±0,018
Легені	11,66±0,53 0,340±0,015	12,76±1,30 0,393±0,036	13,03±0,97 0,347±0,260
Печінка з міхуром	111,75±5,57 3,260±0,163	96,75±3,47* 2,986±0,085	96,00±4,94* 2,309±0,220
Селезінка	1,63±0,17 0,048±0,005	2,25±0,21* 0,069±0,006**	2,15±0,22 0,057±0,008
Нирки	17,05±0,57 0,498±0,018	15,67±0,15* 0,484±0,003	16,61±1,13 0,442±0,029
Сім'яники	16,45±0,82 0,480±0,025	12,56±0,83** 0,389±0,030*	15,05±0,77 0,400±0,017
Кишечник	314,50±11,74 9,180±0,375	320,75±9,67 9,899±0,197	310,75±33,50 8,256±0,839
Шлунок	111,25±5,94 3,248±0,185	84,00±10,39* 2,584±0,291*	103,50±16,21 2,748±0,414
Кров	225,55±16,05 6,632±0,486	192,94±16,87 5,975±0,577	142,03±20,96* 7,61±0,28
Голова, вуха	138,75±6,84 4,050±0,210	155,50±4,50* 4,800±0,104**	159,25±12,37 4,740±0,097**
Шкіра	299,75±11,38 8,750±0,366	277,50±12,42 8,587±0,489	354,50±42,60 9,441±1,151*
Лапи	98,25±1,70 2,867±0,059	100,50±5,48 3,099±0,135	111,25±9,89 2,961±0,263
Хвіст	26,00±1,22 0,759±0,039	30,50±1,44* 0,941±0,034***	31,25±1,55* 0,831±0,037**

Примітка: числівик – г, знаменник - вихід у відсотках до живої маси кролів;
* – P<0,05; ** – P<0,01; *** – P<0,001 – порівняно із здоровими тваринами.

Аналіз результатів зважування *Passalurus ambiguus* та *Cysticercus pisiformis* зменшились у вазі, окрім внутрішніх органів свідчить про відмінності їх маси між досліджуваними групами. Характерно, що всі внутрішні органи кролів, уражених збудниками селезінки та легень, які збільшилися відповідно на 31,90% і на 11,75% та на 38,04% (p<0,05) і на 9,43%. Так, у хворих

на цистицеркоз порівняно з контролем встановлено вірогідне зменшення ваги серця на 7,22% ($p < 0,05$), печінки з жовчним міхуром – на 13,42% ($p < 0,05$), нирок – на 8,09% ($p < 0,05$), сім'яників – на 23,65% ($p < 0,01$). Аналізуючи технологічний склад тушок кролів, уражених збудниками *Passalurus ambiguus*, слід відмітити, що вірогідно зменшилась маса лише печінки з жовчним міхуром – на 16,41% ($p < 0,05$) у порівнянні зі здоровими тваринами.

В результаті можна зробити висновок, що кролі навіть за низької інтенсивності цистицеркозної інвазії мають недостатньо розвинені внутрішні органи, що може свідчити про порушення обмінних процесів в їх організмі, що й призводить до низького рівня м'ясної продуктивності тварин.

Проте у кролів, уражених тривалий час збудниками *Passalurus ambiguus*, істотно зменшились забійна маса, забійний вихід і маса печінки, що є також цінним харчовим продуктом.

Висновки та перспективи.

Хворі на цистицеркоз кролі мають недостатньо розвинені внутрішні органи, що може свідчити про порушення обмінних процесів, яке призводить до низького рівня м'ясної продуктивності тварини. Істотно меншими були забійна маса та забійний вихід у кролів, уражених тривалий час збудниками *Passalurus ambiguus*.

Подальші дослідження будуть направлені на вивчення клітинного та гуморального імунітету кролів за впливу цистицеркозної та пасалурозної інвазії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коцюбенко Г. А. Науково-практичні методи підвищення продуктивності кролів / Г. А. Коцюбенко – Миколаїв : МНАУ, 2013. – 191 с.
2. Луцін Теоретичні основи та практичне обґрунтування технології інтенсивного виробництва м'яса кролика: автореф. канд. с.-г. наук / І.С. Луцін. – Київ, 2017. - 40 с.
3. Voag B. Helminth parasites from the wild rabbit *Oryctolagus cuniculus* (L). / B. Voag // *Journal of Helminthology*. – 1985. – 58. – P. 61–69.
4. Sonon T. Enquete sur Pelevage du lapin dans la province du Mono / T. Sonon // *Memoire pour obtention du DETS, C.P.U., Abomey-calavi* (Benin). 1986. – P.123–128.
5. Дубницький А.А. Пасалуроз. Болезни кроликов / А.А. Дубницький - М.: Колос, 1974. - 190 с.
6. Флориан Д. Д. Пасалуроз кроликов в условиях Московской области (биология возбудителя, эпизоотология и меры борьбы): автореф. канд. вет. наук / Д.Д. Флориан. - М., 1997. - 22 с.
7. Архипов И.А. Выбор антгельминтиков для лечения животных / И.А. Архипов, М.Б. Мусаев // *Ветеринария*. - 2004. - №2 - С. 28-33.
8. Дуда Ю. В. Показники білкового обміну кролів за пасалурозної інвазії / Ю. В. Дуда, Л. В. Кунева, О. П. Христян // *НТБ НДЦ біобезпеки та екологічного контролю ресурсів АПК*. - 2017. – Т. 5, № 1. – С. 93-96.

9. Карасев, Н. Ф. Личиночные цестодозы животных / Н. Ф. Карасев, Т. Г. Никулин, Н. К. Слепнев. – Минск : Ураджай, 1989. – 111 с.
10. Акбаев М.Ш. Паразитология и инвазионные болезни животных/ М. Ш. Акбаев, А. А. Водянов, Н. Е. Косминков и др.; под ред. М. Ш. Акбаева. – М.: Колос, 1998. – 743 с.
11. Справочник по болезням кроликов, нутрий и ондатр : справочное издание / Н. Ф. Карасев, В. Ф. Литвинов, В. А. Кирпиченко, С. С. Абрамов, А. И. Ятусевич. – Минск: Ураджай, 1994. – 176 с.
12. Дубина И. Н. Эпизоотология *Taenia pisiformis* и ее личиночной стадии *Cysticercus pisiformis* / И. Н. Дубина, А. М. Субботин // Весці акадэміі аграрных навук Рэспублікі Беларусь. – 2000. – № 1. – С. 71–74.
13. Дубина И. Н. Клиническое проявление и терапия цистицеркоза пизиформного кроликов / И. Н. Дубина // Материалы научно-практической конференции, посвященной 60-летию со дня образования Государственного заповедника «Беловежская пуца» – Витебск, 1999. – С. 414-415.
14. Ятусевич, А. И. Паразитарные болезни кроликов : монография / А. И. Ятусевич, И. Н. Дубина. – Витебск: ВГАВМ, 2006. – 120 с.

REFERENCES

1. Kotsyubenko G. A. Scientific-practical methods for increasing the productivity of rabbits / G. A. Kotsiubenko-Mykolaiv: National Academy of Sciences of Ukraine, 2013. - 191 p.
2. Lutsin Theoretical bases and practical justification of the technology of intensive production of rabbit meat: author's abstract. Cand. s.-g. Sciences / I.C. Luczin - Kyiv, 2017. - 40 p.
3. Boag B. Helminth parasites from the wild rabbit *Oryctolagus cuniculus* (L). / V. Boag // Journal of Helminthology. - 1985. - 58. - P. 61-69.
4. Sonne T. Enquete sur Pelevage du lapin dans la province du Mono / T. Sonon // Memoire pour obtention du DETS, C.P.U., Abomey-calavi (Benin). 1986 - p.123-128.
5. Dubnitsky AA Passalurosis Diseases of rabbits / AA Dubnitsky - Moscow: Kolos, 1974. - 190 s.
6. Florian D. D. Passaluzros of rabbits in the conditions of the Moscow region (biology of the pathogen, epizootology and measures of struggle): author's abstract. Cand. vet Sciences / DD Florian - Moscow, 1997. - 22 p.
7. Arkhipov I.A. The choice of anthelmintic for the treatment of animals / IA Arkhipov, MB Musayev // Veterinary Medicine. - 2004. - №2 - pp. 28-33.
8. Duda Yu. V. Indicators of protein exchange of rabbits for pasalurotic invasion / Yu. V. Duda, L.V. Kuniyova, O.P. Khristyan // NTP NDC of Biosafety and Environmental Control of Resources of AIC. - 2017. - Vol. 5, No. 1. - P. 93-96.
9. Karasev, NF Larval cestodoses of animals / N.F. Karasev, T. G. Nikulin, N.K. Slepnnev. - Minsk: Urajai, 1989. - 111 p.

10. Akbaev M.Sh. Parasitology and Invasive Animal Diseases / M. Sh. Akbaev, A. A. Vodyanov, N. E. Kosminkov and others; ed. M. Sh. Akbaev. - M.: Kolos, 1998. - 743 pp.

11. Directory of diseases of rabbits, nutria and muskrat: reference book / N. F. Karasev, V. F. Litvinov, V. A. Kirpichenok, S. S. Abramov, A. I. Yatusevich. - Minsk: Urajaj, 1994. - 176 pp.

12. Dubina I. N. Epizotology of *Taenia pisiformis* and its larval stage *Cysticercus pisiformis* / I. N. Dubina, A. M. Subbotin // *Vestsi akademii agrarnyh nauka Razpubliki Baltarus.* - 2000. - No. 1. - P. 71-74.

13. Dubina I. N. Clinical manifestation and therapy of cysticercosis of piziform rabbits / I. N. Dubinka // *Materials of the scientific and practical conference devoted to the 60th anniversary of the creation of the State reserve "Belovezhskaya Pushcha"* - Vitebsk, 1999. - P. 414 -415.

14. Yatusevich, AI Parasitic diseases of rabbits: monograph / A. I. Yatusevich, I. N. Dubina. - Vitebsk: VGAVM, 2006. - 120 p.

УДК 619:616.995:636.92

ВЛИЯНИЕ ПАССАЛУРОЗНОЙ И ЦИСТИЦЕРКОЗНОЙ ИНВАЗИИ НА МЯСНУЮ ПРОДУКТИВНОСТЬ КРОЛИКОВ

Дуда Ю.В., Кунсва Л.В.

*Сосредоточение кроликов на ограниченной территории закономерно привело к возникновению различных инвазионных заболеваний. Пасалуроз и пизиформный цистицеркоз имеют широкое распространение на территории Украины. В связи с этим целью исследований было установить мясную продуктивность и выход продуктов убой кроликов, пораженных возбудителями *Passalurus ambiguus* и *Cysticercus pisiformis*.*

Интенсивность пасалурозной инвазии была $1100 \pm 373,92$ яиц в 1 г фекалий. Уровень пораженности кроликов спонтанным цистицеркозом колеблется от 2 до 9 пузырей.

*Характерно, что все внутренние органы кроликов, пораженных возбудителями *Passalurus ambiguus* и *Cysticercus pisiformis* уменьшились в весе, кроме селезенки и легких, которые увеличились соответственно на 31,90% и на 11,75% и на 38,04% ($p < 0,05$) и на 9,43%. Больные цистицеркозом кролики по живой массе уступали здоровым на 158,42 г (4,89%, $p < 0,01$), по убойной массе – на 215,81 г (11,50%, $p < 0,01$). Подобная тенденция наблюдалась у кролей, пораженных возбудителем *Passalurus ambiguus*, – убойная масса была меньше на 271,16 г (14,89%, $p < 0,01$) в сравнении со здоровыми. В результате этого убойный выход больных цистицеркозом животных был ниже на 6,32% ($p < 0,01$), больных пасалурозом – на 13,22% ($p < 0,01$), в сравнении со здоровыми.*

Кролики даже при низкой интенсивности цистицеркозной инвазии имеют недостаточно развитые внутренние органы, по сравнению с контролем установлено достоверное уменьшение веса сердца на 7,22% ($p < 0,05$), печени с желчным пузырем - на 13,42% ($p < 0,05$), почек - на 8,09% ($p < 0,05$), семенников - на

23,65% ($p < 0,01$). Следует отметить, что у кроликов пораженных возбудителями *Passalurus ambiguus*, достоверно уменьшилась только масса печени с желчным пузырем - на 16,41% ($p < 0,05$) по сравнению со здоровыми животными.

Это свидетельствует о нарушении обменных процессов в организме животных, эти нарушения приводят к низкому уровню мясной продуктивности животных.

Можно сделать вывод, что кролики даже при низкой интенсивности цистицеркозной инвазии имеют недостаточно развитые внутренние органы, что может свидетельствовать о нарушении обменных процессов в их организме, что и приводит к низкому уровню мясной продуктивности животных. Однако у кроликов, пораженных длительное время возбудителями *Passalurus ambiguus*, существенно уменьшились убойная масса, убойный выход и масса печени, также ценным пищевым продуктом.

Ключевые слова: пасалуроз, цистицеркоз, продукты убоа, убойная масса, *Passalurus ambiguus*, *Cysticercus pisiformis*, кролики.

UDC 619: 616.995: 636.92

THE EFFECT OF PASSALUROSIS AND CYSTICERCOSIS INVASION ON THE MEAT PRODUCTIVITY OF RABBITS

Duda Y.V., Kuneva L.V.

*The concentration of rabbits in a limited area naturally led to the emergence of various invasive diseases. Pasalurosis and piziformny cysticercosis are widespread in Ukraine. In this regard, the aim of the research was to establish meat productivity and the yield of slaughter products of rabbits affected by the pathogens of *Passalurus ambiguus* and *Cysticercus pisiformis*.*

The intensity of pasalurosis invasion was 1100 ± 373.92 eggs in 1 g of feces. The level of infestation of rabbits with spontaneous cysticercosis ranges from 2 to 9 blisters.

*It is characteristic that all internal organs of rabbits affected by the pathogens of *Passalurus ambiguus* and *Cysticercus pisiformis* decreased in weight, except for the spleen and lungs, which increased by 31.90% and 11.75% and 38.04% respectively ($p < 0.05$) and by 9.43%. Patients with cysticercosis rabbits on a live weight were inferior to healthy by 158.42 g (4.89%, $p < 0.01$), by slaughter weight - by 215.81 g (11.50%, $p < 0.01$). A similar trend was observed in rabbits affected by the pathogen *Passalurus ambiguus*, the slaughter weight was less by 271.16 g (14.89%, $p < 0.01$) in comparison with healthy ones. As a result, the slaughter yield of patients with cysticercosis of animals was lower by 6.32% ($p < 0.01$), of patients with pasalurosis - by 13.22% ($p < 0.01$), in comparison with healthy ones.*

*Rabbits, even with a low intensity of cysticercous invasion, have insufficiently developed internal organs, compared with the control, a significant decrease in heart weight was found by 7.22% ($p < 0.05$), the liver with a gall bladder — by 13.42% ($p < 0, 05$), kidney - by 8.09% ($p < 0.05$), testes - by 23.65% ($p < 0.01$). It should be noted that in rabbits infected with the pathogens *Passalurus ambiguus*, only the liver mass with the*

gallbladder significantly decreased - by 16.41% ($p < 0.05$) compared with healthy animals.

*This indicates a violation of metabolic processes in the body of rabbits, these violations lead to a low level of meat animal productivity. It can be concluded that even with a low intensity cysticercous invasion, rabbits have insufficiently developed internal organs, which may indicate a disturbance of metabolic processes in their bodies, which leads to a low level of meat productivity of animals. However, in rabbits affected by *Passalurus ambiguus* pathogens for a long time, the carcass weight, carcass yield and liver mass, also a valuable food product, significantly decreased.*

Keywords: pasalurosis, cysticercosis, slaughter products, slaughter weight, *Passalurus ambiguus*, *Cysticercus pisiformis*, rabbits.

УДК 619:615.03:616.993:636.92

ОСОБЛИВОСТІ ФАРМАКОКІНЕТИКИ ПРОТИПАЗИТАРНОГО ПРЕПАРАТУ «ДЕВІМЕКТИН 1%» НА КРОЛЯХ

Катюха С.М., к.вет.н., ст.наук.сп., e-mail: katyuha.71@ukr.net

Жигалюк С.В.,

Лук'яник І.М.,

Степаняк І.В., к.вет.н., ст.наук.сп.

Дослідна станція епізоотології Інституту ветеринарної медицини НААН

Вивчено один з етапів фармакокінетики протипаразитарного препарату «Девімектин 1%» з діючою речовиною івермектин на кроляхта встановленотерміни його виведення з організму тварин. Результати вивчення динаміки розподілу вмісту «Девімектину 1%» при дворазовому парентеральному введенні мінімальних терапевтичних доз свідчать про неоднаковий розподіл діючої речовини в органах і тканинах організму кролів. Методом рідинної хроматографії виявлено значно більше і триваліше накопичення препарату у внутрішніх органах, ніж у м'язах тварин. Через 14 діб після введення тваринам його максимальну кількість визначено в м'язах спини ($0,122 \pm 0,003$ мг/кг), язиці ($0,125 \pm 0,002$ мг/кг), печінці ($0,130 \pm 0,006$ мг/кг), селезінці ($0,145 \pm 0,005$ мг/кг) і дещо меншу – в м'язах тазостегнового та плечового поясу, нирках, серці, легенях, мозку, лімфовузлах та сліди в жировій тканині. Через 21 добу високу концентрацію препарату відмічено в м'язах спини ($0,024 \pm 0,005$ мг/кг), печінці ($0,023 \pm 0,003$ мг/кг) та селезінці ($0,065 \pm 0,007$ мг/кг), проте спостерігалось його зниження в інших м'язах, язиці, нирках, серці, легенях, мозку і лімфовузлах. На 28 добу в пробах тканин і органів залишки івермектину були повністю відсутні.

Тому, після застосування препарату забороняється використовувати м'ясо кролів для харчових цілей протягом 28 діб.

Ключові слова: «Девімектин 1%», івермектин, доза, кролі, паразити, фармакокінетика, м'язи, внутрішні органи, каренція.